

Handledning för PDC & P-CAT – verktyg för att utvärdera personcentrerad vård

Vad är PDC och P-CAT?

PDC (*Person-directed-care*) och P-CAT (*Person-Centred Care Assessment Tool*) är två instrument för att skatta förekomsten av personcentrerad vård på särskilda boenden. De består av frågeformulär med 50 respektive 13 frågor som vänder sig till personal. Instrumenten är ursprungligen framtagna för forskningsändamål men de kan även användas till förbättringsarbete och verksamhetsuppföljning på särskilda boenden. Hemtjänst och andra verksamheter kan också använda sig av frågeformulären.

Vad skattar PDC?

PDC skattar personcentrerad-vård inom ett flertal områden. Det handlar bland annat om hur väl vården är anpassad till de boendes önskemål, kan tillgodose fysiska och psykosociala behov samt befämja delaktighet och relationer.

Vad skattar P-CAT?

P-CAT skattar i vilken utsträckning personalen mer generellt bedömer vården som personcentrerad på ett särskilt boende. Betoningen ligger på vårdens innehåll, miljö och organisation.

Varför använda PDC och P-CAT?

Vid en utbildningsatsning kan medarbetarna besvara frågeformulären anonymt, först före och sedan efter utbildningen. På så sätt kan man jämföra om en satsning på personcentrerat arbete gett resultat.

Att besvara båda frågeformulären kan ge en heltäckande bild av det personcentrerade arbetet men det går också bra att använda endast det ena formuläret eller vissa utvalda frågor. PDC och P-CAT har utvecklats för särskilt boende men kan även användas i till exempel hemtjänst och dagverksamheter. Dessa verksamheter kan då utgå ifrån de frågor som är möjliga att svara på utifrån sina förutsättningar.

Underlättar utvärderingen

Svenskt Demenscentrum (SDC) har tagit fram Exceldokument för utvärdering av formulären PDC och P-CAT. Tanken är att underlätta för verksamheter att utvärdera och jämföra svaren över tid avseende personcentrerade insatser.

När alla medarbetare besvarat frågorna sammanställer verksamhetschefen, eller annan ansvarig person för utvärderingen, svaren i dokumentet *Underlag för registrering i Excel: "Sammanställning P-CAT"* alternativt *"Sammanställning PDC"*. Därefter fylls antal svar in i Exceldokumentet *"Sammanställning P-CAT"* alternativt *"Sammanställning PDC"* i kolumnen **före** respektive **efter**.

Ett resultat kommer sedan per automatik att presenteras i antal procent och visuellt som stapeldiagram för varje frågeställning. Detta ger en överblick som kan visa på styrkor samt eventuella svagheter att arbeta vidare med.

Gör så här:

- Skriv ut frågeformulären PDC och P-CAT. Dela ut dessa till dina medarbetare som var och en svarar på frågorna anonymt
- Skriv ut och sammanställ svaren i *Underlag för registrering i Excel: "Sammanställning PDC eller den för P-CAT"*. Gör detta genom att dra ett streck (en pinne) för varje svar
- Fyll sedan i Exceldokumentet *Sammanställning PDC eller P-CAT* med enhetsnamn, avdelning samt summan av antalet svar i kolumnen **före** eller **efter**
- Ett resultat presenteras nu automatiskt, i procent, under fliken sammanfattningen och som stapeldiagram (procent) under flikarna för respektive fråga
- Kopiera och klistra gärna in resultaten för varje fråga i en powerpointpresentation och visa detta för dina kollegor som fyllt i formulären. Det kan också vara av intresse för anhöriga, chefer och t.ex. Socialnämnden att ta del av resultatet.

Se exempel på sidorna 3 - 5

PDC & P-CAT som förbättringsarbete

Denna handledning beskriver hur frågeformulären PDC och P-CAT kan användas i ett förbättringsarbete. För att använda instrumenten i forsknings-sammanhang, kontakta David Edvardsson, professor vid La Trobe University i Melbourne, Australien.

D.Edvardsson@latrobe.edu.au

Lycka till!

Referenser

Sjögren, K., Lindkvist, M., Sandman, P.O., Zingmark K., & Edvardsson D. (2012). Psychometric evaluation of the Swedish version of the Person-Centered Care Assessment Tool (P-CAT). *International Psychogeriatrics*, 24(3), 406–415. doi: 10.1017/S104161021100202X

White, D.L., Newton-Curtis, L. & Lyons, K.S. (2008). Development and Initial Testing of a Measure of Person-Directed Care. *The Gerontologist*, 48(1), 114–123. Hämtas från: https://doi.org/10.1093/geront/48.Supplement_1.114

Exempel för användande av underlagen för P-CAT. Underlagen för PDC används på samma vis.

Före

Underlag för registrering i Excel: "Sammanställning • P-CAT"

Svenskt Demenscentrum

Fråga 1. Vi diskuterar ofta hur vi ska ge en vård som utgår från den enskilde boendes behov.

Svarsalternativ	Antal svar (streck)	Totalt (summa)
Nej, tar helt avstånd		
Tar delvis avstånd		
Tveksamt, tar varken avstånd eller instämmer	11	7
Instämmer delvis	11	12
Ja, instämmer helt	111 111 111 111 111 111 1	31
Svar saknas		

Fråga 2. Vi har formella teammöten där vi diskuterar de boendes vård.

Svarsalternativ	Antal svar (streck)	Totalt (summa)
Nej, tar helt avstånd	1	6
Tar delvis avstånd	1111	14
Tveksamt, tar varken avstånd eller instämmer	111 111 111 111 11	27
Instämmer delvis	111	3
Ja, instämmer helt		
Svar saknas		

Efter

Underlag för registrering i Excel: "Sammanställning • P-CAT"

Svenskt Demenscentrum

Fråga 1. Vi diskuterar ofta hur vi ska ge en vård som utgår från den enskilde boendes behov.

Svarsalternativ	Antal svar (streck)	Totalt (summa)
Nej, tar helt avstånd		
Tar delvis avstånd		
Tveksamt, tar varken avstånd eller instämmer	11	2
Instämmer delvis	111 1	11
Ja, instämmer helt	111 111 111 111 111 111 11	37
Svar saknas		

Fråga 2. Vi har formella teammöten där vi diskuterar de boendes vård.

Svarsalternativ	Antal svar (streck)	Totalt (summa)
Nej, tar helt avstånd		
Tar delvis avstånd		
Tveksamt, tar varken avstånd eller instämmer	111	3
Instämmer delvis	111 111 111 111 111	23
Ja, instämmer helt	111 111 111 111 111	24
Svar saknas		

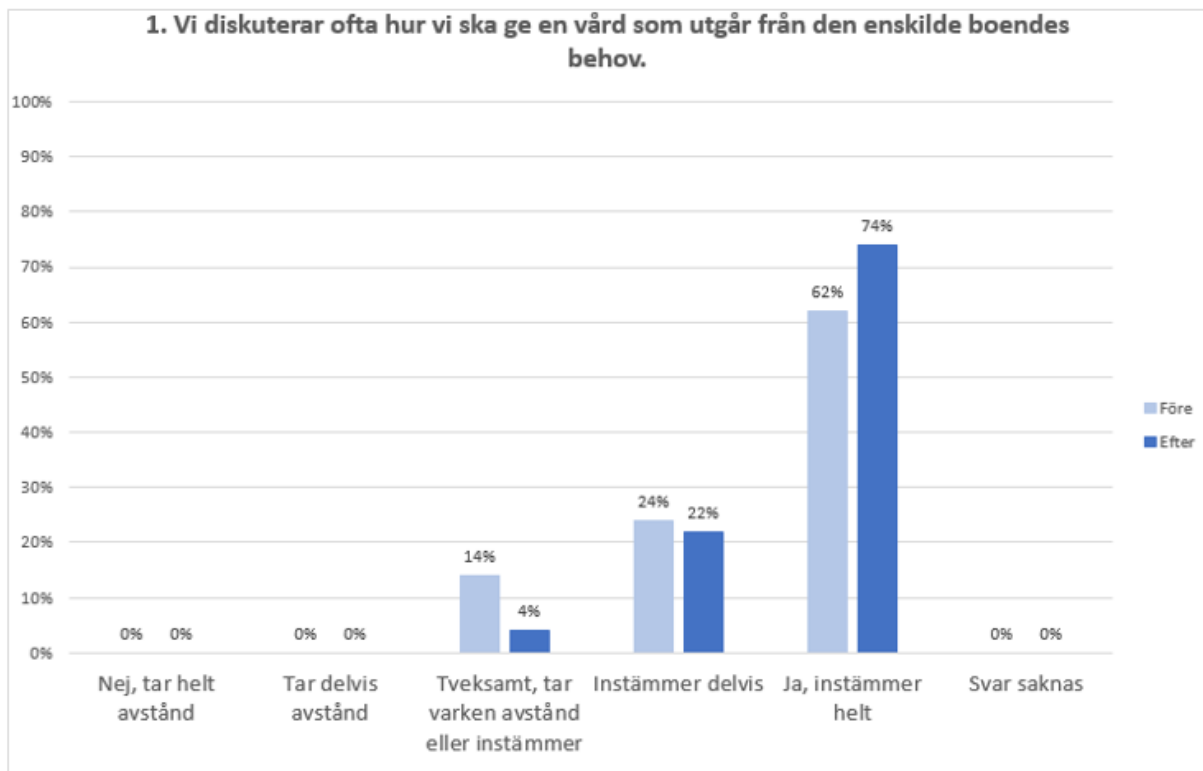

Inmatning i Excel

1. Vi diskuterar ofta hur vi ska ge en vård som utgår från den enskilde boendes behov.

Svar	Antal	
	Före	Efter
Nej, tar helt avstånd	0	0
Tar delvis avstånd	0	0
Tveksamt, tar varken avstånd eller instämmer	7	2
Instämmer delvis	12	11
Ja, instämmer helt	31	37
Svar saknas	0	0
Totalt	50	50

Exempel, stapeldiagram för fråga 1

Inmatning i Excel

2. Vi har formella teammöten där vi diskuterar de boendes vård.		
Svar	Antal	
	Före	Efter
Nej, tar helt avstånd	6	0
Tar delvis avstånd	14	0
Tveksamt, tar varken avstånd eller instämmer	27	3
Instämmer delvis	3	23
Ja, instämmer helt	0	24
Svar saknas	0	0
Totalt	50	50

Exempel, stapeldiagram för fråga 2

